

ULUSAL
AKADEMİK AĞ
VE BİLGİ MERKEZİ
BÜLTENİ

CİLT 1 SAYI 3 HAZİRAN 1998
ISSN 1301-8019

TÜRDOK TARİHÇESİ

The Institutional History of TURDOK

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNİK ARAŞTIRMA KURUMU (TÜBİTAK) 1963 yılında 278 sayılı yasa hükümlerince ülkemizde temel ve uygulamalı bilim dallarında araştırma faaliyetlerini geliştirmek, özendirme ve koordine etmek üzere kurulmuştur. Kuruluş yasasının 2. Maddesi (1) fıkrasında ulusal düzeyde hizmet verebilecek bir dokümantasyon merkezinin kurulması da öngörülmekteydi. Bu hüküm uyarınca 1995 yılı başlarında TÜBİTAK Bilim Kurulu ülke içinden ve dışından bilgi sağlanması ve iletişimi konularında ana kaynak olabilecek bir bilgi merkezinin kurulması çalışmalarının başlatılmasına karar verdi.

Bu çalışmalar sonucunda 1966 yılında Türkiye'deki ilk dokümantasyon merkezlerinden birisi olan "Türkiye Bilimsel ve Teknik Dokümantasyon Merkezi" (TÜRDOK) kuruldu.

Kuruluş dokümanında TÜRDOK'un misyon ve görevleri:

- * Yurtiçi ve yurtdışı kaynaklardan güncel, bilimsel ve teknik bilgileri toplamak,
- * Yurtiçi ve yurtdışı ihtisaslaşmış enformasyon merkezlerini tanımak ve bu merkezlerle iletişim kurmak,
- * Bilim adamları, araştırmacı, mühendis, işadamları v.b.'nin sorunlarına çözümünde gereksinim duydukları en uygun bilgileri sağlamak,
- * Türkiye'de bilgi üreten ve bilgi depolayan kuruluşlar arasında işbirliği sağlamak olarak belirlenmiştir.

1967-69 yılları arasında uzman kadrosunu tamamlayan, eğiten ve hizmetlerin yürütebilmesi için gerekli araç ve gereçleri sağlayan TÜRDOK, bir yandan da ulusal ve uluslararası kuruluşlarla yakın işbirliğini geliştirmiş ve bir bilgi iletişim sistemi kurarak hizmet verme başlamıştır.

TÜRDOK'da verilen hizmetler, çeşitli bilimsel konularda yayınlanan literatürün özetlerine ulaşmak üzere yayın taraması, istenilen çalışmaların tam metinlerini elde etmek için belge sağlama; Türk bilim adamları ve uygulayıcılarının çalışmalarının tanıtılması amacıyla bilgi duyuru hizmetleri, çeşitli bilimsel konularda bibliyografyalar, toplu kataloglar, günün koşullarına göre önem kazanan değişik konularda bilgi profillerinin yaratılması, tanıtım ve yayım çalışmaları, eğitim ve danışmanlık hizmetleri gibi geniş bir yelpazeyi kapsamaktaydı.

Başlangıçta tüm hizmetlerini elci (manuel) sistemle yürüten TÜRDOK, 1985 yılında dış merkezlere bağlanarak çevrimiçi (on-line) bilgi erişime geçmiş, 1991 yılında ise kompakt-disk teknolojisi ile tanışılmış ve yayın tarama hizmetlerinin büyük bir çoğunluğu başlangıçta tek bir PC ve CD sürücüsü ile olmak üzere CD veritabanlarından yapılmaya başlanmıştır. 1992 yılında ise yerel ağa kavuşularak CD ve çevrimiçi yayın tarama hizmetleri 10 ayrı PC'den aynı anda verilmeye başlanmıştır.

Aynı yıllarda Türkiye'de üretilen bilgilerin bir araya toplanarak ulaştır hale getirilmesindeki önem vurgulanarak bilimsel konulardaki özgün araştırmaları kapsayacak bir veritabanı oluşturulması çalışmalarına başlanmıştır.

1992 yılında TÜRDOK Daire Başkanlığı haline getirilmiş, 1994 yılında ise "TÜRDOK" adı değiştirilerek "Enformatik Daire Başkanlığı" altında bilgi ve belge hizmetleri veren "Enformasyon Hizmetleri Müdürlüğü" olarak görevine devam etmiştir.

1996 yılında YÖK ve TÜBİTAK arasında imzalanan bir protokolla YÖK Dokümantasyon Hizmetleri devralınarak ULAKBİM bünyesi altında UBİM -Ulusal Bilgi Merkezi kurulmuş, 1998 yılında ise merkeze 1997'de kaybettiğimiz ve TÜBİTAK'ın kuruluşunda emeği geçmiş ünlü matematikçinin adı verilerek "Cahit Arf Bilgi Merkezi" oluşturulmuştur.